

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΝΑΙ Η ΟΧΙ.

Διήγημα.

(Συνέχεια. Ἴδε Φυλλ. 32.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἡ ἀναγγελλομένη τὴν προτεραίαν ἱστορίαν.

Τὴν ἐπαύριον, περί τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, ἔφθασεν ὁ Ἀνδρέας· ὁ συνταγματάρχης ἔπασχεν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν πληγὴν του καὶ ἦτο ὡς ἐκ τούτου ὀλιγώτερον μισάνθρωπος, ἡ δὲ Μαρία καὶ ὁ Γεώργιος ἔφεραν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὴν καρδίαν των τὴν συνήθη αὐτῶν ἰλαρότητα.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀφοῦ ἀναψυχαί πίπαι, ἕκαστος ἀνέλαβε τὴν συνήθη αὐτοῦ θέσιν εἰς τὴν μικρὰν αἰ-

θουσαν· ἡ μὲν Μαρία καὶ ὁ συνταγματάρχης εἰς τὰς δύο γωνίας τῆς ἐστίας· ὁ δὲ Γεώργιος, ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἀνωθεν τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀνηρτημένοι δύο ἐξόχων ζωγράφων εἰκόνες· ὁ δὲ Ἀνδρέας, ἀντικρὺ τοῦ πυρός. Ὁ Γεώργιος ἤρχισε τὸ διήγημά του ὡς ἑξῆς.

Μέχρι τῆς σήμερον ἀκόμη διηγοῦνται εἰς τὴν πόλιν Β. . . . πολλὰς ἰδιορρύθμους καὶ ἀστείαις πράξεις κυρίου τινός, τοῦ ὁποίου δὲν θέλω σὰς εἶπει τὸ ὄνομα. Ἐπειδὴ ὁμως ἔχει χρεῖαν ὀνόματος, ὥς τὸν ὀνομάσωμεν Κ. Μαρβέλιον. Ἐλέγα λοιπὸν ὅτι καὶ σήμερον διηγοῦνται περὶ τοῦ Κ. Μαρβελίου πολλὰ παράδοξα. Θὰ σὰς διηγηθῶ δὲ ἐν ἑκ τούτων, τὸ ὁποῖον ὀλίγοι γνωρίζουσιν, ἀλλ' ἵσως κινήσει τὴν περιέργειάν σας.

Ὁ Κ. Μαρβέλιος ἦτον ἄνθρωπος εὐθύς, με ὀρθὸν νοῦν, χωρὶς οἰκσιν καὶ ὑπεροψίαν, ἀκέραιος, χρηστότατος, καὶ τούτων ἕνεκα ἐθιωρεῖτο ὡς ὅν ἑκτακτον, διότι ἐνομιζέτο ἐν γένει ὡς μωρὸς ἄνθρωπος, ἀπὸ

τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε νὰ ἐλπίζῃ τις πολλὰ πράγματα. Αὐτὸς δὲ μακρὰν τοῦ νὰ ταράσσεται ἢ νὰ ὀργίζεται ἀπὸ τὰς ἀνοησίας τοῦ κόσμου· « Ἐχουν δίκαιον, ἔλεγεν· ὁ βίος μου εἶναι ἰδιότροπος, τὸςω χειρότερον ἂν τοῦτο τοὺς πειράζει. Αὐτοὶ ζῶσι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν, ἀκολουθοῦντες τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ· κατευόδιον! Ἐνδύονται κατὰ τὸν συρμόν, τρώγουν, πίνουν κατὰ τὸν συρμόν, εὐρίσκοντες νοστιμώτατα καὶ αὐτὰ τὰ ὀστρεῖδια· ἀνατρέφουσι τὰ τέκνα των κατὰ τὸν συρμόν... κρίνουν, ἐπαινοῦν, ἐπικρίνουν κατὰ τὸν συρμόν, ποτέ κατὰ πεποίθησιν ἢ κατὰ τὴν συνείδησιν των· δὲν τοὺς κατηγορῶ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἄς μ' ἀφήσουν ἡσυχον! »

Ὁ Κ. Μαρβέλιος ἦτο πλουσιώτατος, ἂν καὶ ἤρχισε τὸ στάδιόν του ἀπὸ μικρῶν, διότι ὑπῆρξεν ὑπὲρ τῆς εἰς μεγάλην τινὰ ἐμπορικὴν τοῦ Ἀμβούργου οἰκίαν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ μετ' ὀλίγον προήχθη εἰς τὰς ἀνωτέρας ὑπηρεσίας. Δις ἐτῶς εἰς τὴν Ἰνδικὴν καὶ συλλαβὼν τὴν ἰδέαν νὰ ἐμπορευθῇ διὰ λογαριασμόν του, κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπῆρξε δειλὸς καὶ ἀναποράσιςτος, ἔπειτα ὁμως, γενόμενος θαρραλεώτερος, ἐτόλμησε μεγάλας ἐπιχειρήσεις.

Διὰ νὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ, διαχειριστὴν πιστὸν τῆς περιουσίας του ἐνυμφεύθη νέαν ὀρφανὴν φρόνιμον, ἥτις, ἂν δὲν τὴν ἐλάμβανεν αὐτὸς σύζυγον, ἤθελε πιθατώνατα ἀποθάνει ἀνύπανδρος. Τὴν εὖρε δακρύουσαν καὶ καθημένην παρὰ τινι φραγμῷ, μίαν ἡμέραν ὅτε ἀνῆρχετο μικρὰν τινὰ ἐπκρηχικὴν πόλιν.

— Διὰ τί κλαίεις; τὴν ἠρώτησεν.

— Ἡ μήτηρ μου ἀπέθανε καὶ δὲν ἔχω κανένα προστάτην!

— Ἐλα μαζί μου, τέκνον μου.

Τὴν παρέλαβε δὲ εἰς τὸ ὄχημά του, ἐκάθητε πλησίον τῆς· ἔπειτα, φθάσας εἰς τὴν πλησιεστέραν πόλιν, τὴν ἔβαλεν εἰς μίαν ταχυδρομικὴν ἅμαξαν καὶ τὴν ἐστειλεν εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἐπὶ ἑξ μηνῶν, ἡ νέα κόρη ἐπεμελήθη τὰ τῆς οἰκίας τοῦ Μαρβελίου, ὅστις μετὰ τὸ διάστημα τοῦτο, τὴν ἐνυμφεύθη.

— Εἶσαι τρελὸς, τὸν ἔλεγον οἱ φίλοι του· ἔχων τοσαύτην κατὰστασιν, ἡδύνασο νὰ νομφευθῇς πλουσιωτάτην κόρην, καὶ ὅχι νὰ πάρῃς γυναῖκα τοῦ δρόμου.

— Ὅλ' αὐτὰ εἶναι καλὰ, ἀπῆντα ὁ Μαρβέλιος, ἀλλὰ προκειμένου λόγου περὶ νέας κόρης, προτιμῶ τὴν ἀγαθωτέραν, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐναρετωτέραν. Συγκροτήσας δὲ περιουσίαν λαμπράν, ἀπεφάσισε νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐμπορίας· καὶ ἀσφαλίσας τὸ ἀργύριόν του, δὲν ἠθέλησε τίποτε πλέον νὰ κάμῃ.

— Εἶσαι τρελὸς, τὸν ἔλεγον οἱ φίλοι του· μόλις εἶσαι πεντηκοντούτης καὶ παραιτεῖσαι ἤδη τῆς ἐμπορίας! Τώρα μάλιστα, ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην ἐμπειρίαν, ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῇς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις σου πλέον παρὰ ποτέ.

— Καλὰ, καλὰ, ἀπῆντα ὁ Μαρβέλιος, ἀλλὰ θέλω νὰ φάγω τώρα τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον ἐκέρδηται, ἐνόσω ἔχω ἀκόμη δδόντας διὰ νὰ τὸν μασήσω.

Ἐνῶ δὲ ἦτο πλούσιος, ὡς προεῖπον, κατῴκει εἰς μικρὰν οἰκίαν, τῆς ὁποίας τὰ ἐπιπλα ἦσαν ἐπίσης ἀ-

πλᾶ, ὅσον καὶ τὰ ἐνδύματά του· δὲν εἶχεν οὔτε ἁμάξας οὔτε ἵππους καὶ δὲν ἐδέχετο κόσμον εἰς τὴν τράπεζάν του· ὁ ἐλάχιστος ἐργάτης ἐδαπάνᾳ πλειότερα ἀπὸ αὐτόν· ὅσας οἰκίας ὁμως κατελαμβάνετο ἀπὸ τὸν αἶστρον του, ἐρρίπτε τὰ χρήματα μὲ τὸ πτυάριον· ὑπάνδρευε τὰς νέας, τὰς ἐπροίκιζεν· ἐξηγόραζε τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐργατῶν, καὶ ἐπλήρωνε δικηγόρους διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ συμφέροντα καὶ τὰ δικαιώματα ἀνθρώπων ὅλως διόλου ξένων. Ἐδαπάνᾳ λοιπὸν πολλὰ εἰς ἄλλοτρίας ὑποθέσεις· ἀλλ' ἐὰν ἄλλος τις παρὰ τοὺς πένητας χωρικοὺς ἤρχετο νὰ τὸν ζητήσῃ δανεικᾶ, δὲν τὸν εἶδε ποτέ.

— Δὲν ἔχω, ἔλεγεν, ἀφετέ με.

— Εἶσαι τρελὸς, τὸν ἔλεγον οἱ φίλοι του· δὲν ἔξεύρεις νὰ μεταχειρισθῇς τὸν πλοῦτόν σου. Κτίσε οἰκίαν πολυτελεῆ καὶ ἀνοιξέ την εἰς τὸν κόσμον. Αἱ πρώτισται τῆς πόλεως οἰκογένειαι, οἱ ἐπισημότεροι ἄρχοντες θέλουν δράμει περὶ σέ. Θέλεις τίτλους εὐγενείας; δὲν ἔχεις παρὰ νὰ τό εἰπῇς. Τί σέ χρησιμεύει αὐτὸς ὁ πλοῦτός σου; Θ' ἀποθάνῃς καὶ δὲν θὰ τὸν πάρῃς μαζί σου.

— Οἱ λόγοι σας εἶναι λαμπροί, ἀπῆντα ὁ Μαρβέλιος· ἀλλὰ δὲν με καταπείθουν. Καὶ ἔπειτα εἶμαι ὀλιγώτερον πλούσιος ἅφ' ὅτι νομίζετε· πρέπει νὰ οἰκονομήσω τὴν περιουσίαν μου· ὁ ὁβολός εἶναι ὁβολός, καὶ ἔχω χρεῖαν αὐτοῦ.

— Ἀδύνατον, διότι ἔχεις τοῦλάχιστον 100,000 φράγκων εἰσόδημα ἐτήσιον.

— Μάλιστα, ἀλλὰ χρειάζομαι 6,000 φράγκων διὰ τὰ ἐξοδα τῆς οἰκίας μου, τὸ δὲ περιπλέον ἀνήκει εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας πόθεν νὰ ζήτωσιν· ὁ Θεὸς μὲ κατέστητε κηδεμόνα καὶ πατέρα ὅλων τῶν πτωχῶν τῆς χώρας ταύτης.

Ὁ Μαρβέλιος ἔχασεν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ δύο τέκνα αὐτοῦ· ἰδοὺ αὐτὸς πάλιν μόνος· οἱ φίλοι του ἠθέλον νὰ τὸν διασκεδάσωσι, νὰ τὸν παρηγορήσωσι.

— Καλὸν, καλὸν, ἔλεγεν αὐτὸς, δὲν εἶμαι λυπημένος· ἡ ψυχὴ μου εἶναι πολὺ ἡσυχωτέρα παρὰ ἄλλοτε· ἀνῆκω ἤδη εἰς ἄλλον κόσμον· ἡ σύζυγός μου καὶ τὰ τέκνα μου μὲ ἀκολουθοῦσι πανταχοῦ· τοὺς βλέπω, τοὺς ὁμιλῶ, συζῶ μετ' αὐτῶν. Ἀφετέ με, σὰς παρακαλῶ, καὶ μὴ ζητῆτε νὰ μὲ παρηγορήσετε.

Ἡ ἀλήθεια ὁμως ἦτον, ὅτι διὰ τὴν στέρησιν τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, εὗρισκε τὸν κόσμον ὁπώραν ἔρημον καὶ τὸν βίον ἀγῶν. Πάντοτε μόνος! Ἐπεθύμητέ ποτε νὰ διασκεδάσῃ καὶ ἐταξιδεύσει. Παραμυθία πρόσκαιρος! Πολλάκις ἐρυθροῦς ἔχων τοὺς ὀρθαλαμοῦς, ἤρχετο καὶ ἐκάθητο εἰς τὸ γραφεῖόν του· οἱ δὲ ὑπηρεταὶ του, οἵτινες τὸν ἠγάπων ὡς πατέρα, ἠτένιζον ἐπ' αὐτοῦ τὰ συμπαθητικὰ ὄμματά των.

— Ἐχετε δίκαιον, τέκνα μου· λυπηθῆτέ με, ἀλλὰ μὴ ζητῆτε νὰ μὲ παρηγορήσετε· ἡ θλίψις κατήντησεν ἀναγκαῖα εἰς ἐμέ. Ὁ χρόνος πρᾶναι τὰς λύπας τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τίποτε δὲν εἰσπορεῖ νὰ θεραπεύῃ τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν καταφέρει ἡ ῥῆξις παλαιᾶς ἀγάπης.

Δισκέδαζε δὲ μόνον εὐεργετῶν, καὶ πολλάκις οἱ

άνθρωποι τὸν ἀπὸ τῶν εἰς τὰ περίεξ τῆς πόλεως Β... ζητοῦντα τὸν πένητα ὑπὸ τὴν καλύβην αὐτοῦ, ἢ τὸν ἐπιπύοντα τὸν ἐπιπαλούμενον γονυπετῶς τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ διαβάτου.

Μίαν ἡμέραν ἐπεριπάτει εἰς τὸν βοτανικὸν κήπον καθὼς συμβαίνει πάντοτε τὰς θερινὰς κυριακάς, πληθὺς κόσμου περιεφέρετο ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν δένδρων. Ὁ Μαρβέλιος ἤγαπα τὸν χαρμόσυνον καὶ εὐθυμον αὐτὸν ὄχλον· ἀλλ' ἀνηγγέλλετο καταιγίς καὶ σφοδρὸς ἔπνεεν ἄνεμος· τὰ δένδρα ἐσίοντο ὡς κλώνες λεπτοὶ καὶ ἐσύριζον. Οἱ παῖδες ἐζήτουν ἄσυλον, τὰ φορητὰ ἐργαστήρια κατεκλείοντο, ἡ μουσικὴ ἐσιώπησε καὶ οἱ χοροὶ διελύοντο.

Ὁ Κ. Μαρβέλιος ἦτον ἀκίνητος· ὁ πάταγος τῆς καταιγίδος δὲν τὸν ἐτάραξεν, τὸ θέαμα ἐκεῖνο ἐξεναντίας τὸν εὐχαρίσται. Μετ' ὀλίγον αἱ ὠραῖαι δένδρῳ-στιχίαι ἔμειναν ὅλως διόλου ἔρημοι. Ὁ ἄνεμος ἐσήκωνε σύννεφα κονιορτοῦ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ νέα πριγκίπισσα Αἰμιλία διήρχετο ἐν τάχει μίαν τῶν πλαγιῶν ὁδῶν· παρείποντο δ' αὐτῇ δύο θαλαμηπόλοι φέροντες πολλὰ παράσημα, καὶ ἠκολούθουν δύο ἀξιωματικοί, οἵτινες δὲν ἐφρόντιζον περὶ ἄλλου εἰμὴ πῶς νὰ προφυλάξωσιν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου τὰ κοσμοῦντα τοὺς πέλους αὐτῶν μακρὰ πτερὰ. Αἶφνης πνεύσαντος τοῦ ἀνέμου σφοδρότερον, τὸ κάλυμμα τῆς νέας ἀποσπᾶται καὶ πετᾷ εἰς τὸν αἶρα. Ἐκείνη ἐκπλαγεῖσα, τείνει τὰς χεῖρας διὰ νὰ καταλάβῃ τὸ κόσμημά της, ἀλλὰ τὸ κάλυμμα, ἀναρτηθὲν εἰς τὴν κορυφὴν μιᾶς ἐλάτης, ταλαντεύεται ἐκεῖ ἐπάνω διαφανές καὶ ὡς ἰστός ἀράχνης.

— Τὸ κάλυμμα μου, τὸ κάλυμμα μου! ἀνέκραξεν ἐκείνη, φέρετέ με τὸ κάλυμμα μου· τὸ θέλω· ἡ μήτηρ μου μὲ τὸ ἐχάρισε τὴν πρώτην τοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἀτίμητον δι' ἐμέ.

Οἱ δύο θαλαμηπόλοι ἐκλιναν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ τοὺς πτερυγωτοὺς πέλους καὶ ὕψωσαν τοὺς ὤμους.

— Τὸ θέλω· θὰ μείνω ἐδῶ ἕως νὰ τὸ ἀναλάβω, ἐπανελάμβανεν ἡ νέα καὶ τὰ ὄμματα της ἦσαν γεμάτα δάκρυα.

Οἱ συνοδεύοντες αὐτὴν ἀνήσυχτοι, στενοχωρημένοι, ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ἐλάτην. Ὁ μὲν ἐστενάζεν, ὁ δὲ ἐτρίβε τὸ μέτωπον· ὁ μὲν ἐκ τῆς ἀπελπισίας του, ἐρρόφει τὴν νικοτιανὴν του, ὁ δὲ ἔχαμνεν ἀπείρους χαιρετισμοὺς διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς πριγκίπισσας ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθῇ.

— Μὲ λέγετε ἀκαταπαύστως ὅτι εἴθε ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωμεν τὴν ζωὴν σας ὑπὲρ ἐμοῦ· ἐγὼ δὲν σᾶς ζητῶ εἰμὴ νὰ ἀναβῇτε εἰς τὸ δένδρον αὐτό. Ἰδέτε πῶς τὸ κάλυμμα μου παραφέρεται ἐδῶ· ἐκεῖ, πόσον εἶναι εὐκόλον νὰ καταληφθῇ. Κύριε ταγματάρχᾳ, ὑμεῖς ὁ νεώτερος τῶν ἄλλων, ὑπάγετε λοιπὸν νὰ μὲ ἀποσπάσετε τὸ κάλυμμα μου, ἔλεγεν ἡ Αἰμιλία κλαίοντα.

Ὁ ταγματάρχης ἐρρίψε βλέμμα θλιβερόν ἐπὶ τῶν ἐκ λευκοῦ καζυρίου περισκελίδων αὐτοῦ, ἔπειτα τὸ ἀνέφερεν ἐπὶ τῆς ἀθλίας ἐκείνης ἐλάτης ἥτις εἶχεν 20 ποδῶν τουλάχιστον ὕψος. Ἐδείξεν ὅτι ἐτοιμά-

ζεται δῆθεν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐπισφαλῆ ἐκείνην ἀνόδασιν, ἐδῆξε πολλάκις μὲ ἀγωνίαν καὶ δὲν ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν θέσιν του.

Παῖς δωδεκαετῆς περίπου, κακῶς ἱματισμένος, ἤκουσεν, ὡς καὶ ὁ Μαρβέλιος τὴν συνδιάλεξιν ταύτην· — Ἐγὼ ὑπάγω νὰ πάρω τὸ κάλυμμα αὐτό, εἶπε πλησιάζας. Καὶ διὰ τοῦ βλέμματος κατεμέτρει τὸ ὕψος τοῦ θεάτρου.

— Ἐλα, γλήγορα!... ἀνάβα, ἀνέκραξαν συνάμα τὰ πέντε πρόσωπα τοῦ δράματος αὐτοῦ.

Ὁ παῖς δὲν ἐδίστασεν· ἀλλ' ὁρμήσας ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἔρπων μεταξὺ τῶν κλώνων, ἔγινεν ἄφαντος ἐπὶ μικρὸν, ἔπειτα δὲ ἐπερᾶν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἐλάτης. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ καταιγίς ἀπέθη ῥοβερὰ, τὰ δένδρα προσέκρουον πρὸς ἄλληλα μερικῶς παταγον. Ὁ παῖς ἐσπρίγγε εἰς τοὺς βραχίονάς του τὴν λυγίζουσαν καὶ ἀνορθουμένην κορυφὴν, ἥτις παρέσυρε τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο δι' εἰς τὰς ποικίλας περιστροφὰς τὰς ὁποίας ἐτχημάτιζεν. Ὁ Μαρβέλιος ἔτρεμεν, οἱ ἀξιωματικοὶ ὑπεγέλων, ἡ δὲ νέα ἀνεπῆδει ἀπὸ τῆς χειρὸς της, ὅταν εἶδε τὸ κάλυμμα της εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδός.

— Φθάνει μόνον νὰ μὴ τὸ σχίσῃ ὁ ἀδέξιός, εἶπε καταληφθεῖσα ὑπὸ νέας ἀνησυχίας.

Ὁ παῖς ἀπέσπασε τὸ κάλυμμα, κατήλθε μὲ ταχύτητα καὶ τὸ ἐνεχείρισε σῶον.

— Δόξα σοι ὁ Θεός, ἀνέκραξεν ἡ νέα, ἀπερχομένη ἐν βίᾳ διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς καταιγίδος· οἱ ἀκόλουθοί της τὴν ἐμυκήθισαν.

Ὁ δὲ παῖς, τείνας τὰς χεῖρας, ἔτρεχε κατόπιν των καὶ ἐζήτην ὀλιγὴν ἐλεημοσύνην. Εἰς τῶν θαλαμηπόλων τὸν ἐρρίψε μερικὰ λεπτά, καὶ ὁ παῖς συνάξας αὐτὰ, ἤνοιξε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὰ παρατηρήσῃ.

Ὁ Μαρβέλιος ποτὲ δὲν ἠθάνθη τόσῃ περιέργειαν. Τὸ ἄδολον τοῦ παιδὸς πρόσωπον, ἡ γενναιοῦτης του, ὅλα τὰ περιστατικά τοῦ δράματος αὐτοῦ, τὸν εἶχαν συγκινήσει, καὶ ἤδη ἐζήτην νὰ ἴδῃ ἂν ἔχῃ ἐπάνω του χρήματα, διὰ νὰ ἀνταμείψῃ τὴν τόλμην των.

— Τί σὲ ἔδωκαν; τὸν ἠρώτησεν.

Ὁ παῖς τὸν ἐδείξε τὰ χρήματα τὰ ἐκτεθειμένα ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν του, τὰ ὁποῖα ἦσαν γλοιώδη ἀπὸ τῆς ῥητίνης καὶ καταπληγωμένα ἀπὸ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου.

— Πέντε κραϊτζάρια, κύριέ μου.

— Πέντε κραϊτζάρια! ἐπανελάβε στενάζων ὁ Μαρβέλιος· δυστυχὲς τέκνον! Ἐπειτα δὲ γεμίσας τὴν χεῖρά του λεπτῶν, τὰ ἔβαλεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδός, τὸ ὁποῖον ἀπορῆσαν διὰ τὸν πολὺν αὐτοῦ πλοῦτον, ἔφερε τοὺς μεγάλους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς ὅτε μὲν εἰς τὸ ἀργύριον, ὅτε δὲ εἰς τὸν εὐεργέτην του.

— Ὅλα;... ἐρώτησεν.

— Ὅλα... καὶ τί θὰ τὰ κάμῃς;

— Δὲν ἤξεύρω· θ' ἀγοράσω καινούρια φορέματα. Θὰ ζήσω τώρα ὡς πλούσιος ἄνθρωπος.

— Ποῦ εἶναι ὁ πατήρ σου;

— Δὲν ἔχω πατέρα πρὸ δύο ἐτῶν. Ὁ πατήρ μου ἦτο στρατιώτης καὶ ἐσκοτώθη εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ μήτηρ μου ἀπέθανε καὶ τὸ χωρίον μας δὲν μὲ θέλει πλέον.

— Δός μου ὀπίσω ὅλα αὐτὰ τὰ χρήματα, τέκνον μου.

— Ὅλα;

— Ὅλα!

Καί τὸ δυστυχὲς παιδάριον, ἀπέδωκε καταλυπημένον, ὅλον τοῦ τὸν θησαυρόν· δύο δὲ δάκρυα ἐπεσκίασαν τὴν λάμψιν τῶν μελαίνων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν.

— Δός μου καὶ τὰ πέντε κράιτζάρια σου.

— Ἀμμ' αὐτὰ εἶναι ἐδικά μου!

— Δὲν θὰ ἔχῃς πλέον χρεῖαν χρημάτων. Θὰ σ' ἐπάρῳ μαζί μου καὶ θὰ σέ ἔχω ὡς υἱόν μου, ἐνόσφ' εἶσαι φρόνιμος. Ἔρχεσαι;

— Ἀλήθεια;

— Ἔχεις ἀκόμη χρήματα;

Ὁ παῖς δὲν εἶχε πλέον εἰμὴ μίαν καὶ μόνην δραχμὴν καὶ ἓν κομματίον ἄρτου. Ὁ δὲ Μαρβέλιος, λαβὼν ταῦτα πάντα, ἀπήγαγεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ.

Ὁ μικρὸς Κορράδος ἔκκλιος ἔλαβεν ἐνδύματα ἀπλούστατα, ἐξ ἐριούχου χονδροῦ καὶ μὴ κατοικήσας μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰμὴ ἐντὸς σταύλων, διανυκτερεύων δὲ τὸ πλεῖστον ἐν ὑπαίθρῳ, ἡξιώθη ἤδη κλίνης ἀχυρίνης, τροφῆς δὲ τῆς κοινοτέρας. Ἦτον ὁμως εὐθυμος, εὐστροφος, πρόθυμος εἰς τὸ ὑπηρετεῖν, πραότατος, ἀκούρατος, δεικνύων πολλὴν εὐφυΐαν, ἀλλ' ἀμαθέστατος περὶ πᾶν τὸ μὴ περιλαμβανόμενον εἰς τὸν κύκλον τῆς πείρας καὶ τῶν ἐξεῶν τοῦ ἐπαίτου. Ἐντὸς ἐξ μηνῶν, ὁ ἀρκτύλος ἐκεῖνος τοσοῦτον ἐτιθασσεύθη, ὥστε ὁ προστάτης τοῦ ἡδύνατο νὰ τὸν φέρῃ ἐνώπιον ἀνθρώπων καλῶς ἀνατεθραμμένων καὶ νὰ τὸν πέμπῃ εἰς μικρὰς ὑπηρεσίας. Ὅ,τι τὸν ἐδυσκόλευεν ὀλίγον ἦτο ἡ ἔξις τῆς τάξεως καὶ τῆς καθαρότητος. Διὰ τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τοῦ, ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὁ Κ. Μαρβέλιος τὸν ἐκάλεε υἱόν του. Ὁ Κορράδος ἐφοίτα εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα καὶ ἐδείκνυεν ἐπιμέλειαν. Κατ' ἀρχὰς ἡ σπουδὴ τὸν ἐπληξεν, ἀλλ' ἐπειτα τὴν συνείθησεν. Ἡ γὰρ τὴν ὁποίαν ἡ προκοπὴ τοῦ ἐπροξένει εἰς τὴν εὐεργέτην αὐτοῦ ἦτο ἡ γλυκυτέρα τοῦ παιδὸς ἀμοιβή, ἡ δὲ ψυχρότης ἐκείνου, ἡ μεγαλητέρα τούτου τιμωρία.

Δὲν θέλω ἀκριβολογῆσαι περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἐπαίτου· τὰ ὀλίγα ὅσα εἶπα περὶ αὐτῆς ἀρκοῦν διὰ νὰ εἰκονίσωσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κ. Μαρβερίου. Ἐν ἔτος ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ Κορράδος ἤρχισε νὰ τρώγῃ μαζί του. Καὶ ἦτο μὲν ἐλεύθερος νὰ γεύεται πάντων τῶν παρατιθεμένων, ἀλλὰ δὲν ἦτο πολυφάγος. Ὁ Κ. Μαρβέλιος ἦτον ὑπερευχαριστημένος ὅσάκις τὸν ἔβλεπε τρώγοντα κατὰ προτίμησιν βρασιὸν καὶ γεώμηλα. Τίποτε δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ κλίνης μαλακωτάτης· ἀλλ' ὁ Μαρβέλιος τὸν ἔβλεπε μὲ πολλὴν ἡδονὴν μένοντα πιστὸν εἰς τὸ ἀχύρινόν του στρώμα. Ὁ Κορράδος ἐλάμβανε καθ' ἐβδομάδα τρία φράγκα διὰ τὰ μικρὰ ἐξοδά του· ἀλλὰ δὲν ἠγόραζε τίποτε, εἴτε περιμένων καλητέραν ἀφορμὴν δαπάνης, εἴτε ἀποταμιεύων τὰ χρήματά του διὰ νὰ τὸν χρησιμεύωσιν ὅταν τυχὸν ἡ θεὰ ἀτερηθῇ τῆς προστασίας τοῦ Κ. Μαρβερίου.

— Προσπάθησε νὰ ἔχῃς ὀλίγας ἀνάγκας, νὰ δαπανᾷς ὀλίγα· καὶ ἀθροίζε χρήματα διὰ νὰ τὰ μεταχει-

ρισθῇς εἰς βοήθειαν τῶν ὁμοίων σου, τὸν ἐπανελάμβανεν ἀκαταπαύστως ὁ εὐεργέτης του.

Ὅταν ὁ Κορράδος ἐμέληκεν εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ Μαρβέλιος, διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὰ γενέθλιά του, τὸν ἔδωκε 1000 φράγκα.

— Τώρα, τέκνον μου, τὸν εἶπε, θέλομεν χωρίσει τὰ συμφέροντά μας. Ἴδου· ἔχεις μερικὰ χρήματα, αὐτὰ πρέπει νὰ σέ χρησιμεύωσιν εἰς τὸ νὰ τρέφεσαι, νὰ ἐνδύεσαι, νὰ πληρώνῃς τοὺς διδασκάλους σου καὶ νὰ προμηθεύεσαι ὅλα ὅσων ἔχεις χρεῖαν. Θὰ μείνῃς ἐδῶ, ἀλλὰ κατὰ μῆνα θέλεις μὲ πληρῶναι διὰ τὸ δωμάτιόν σου, τὴν κλίνην καὶ τὰ ἐπιπλά σου 12 φράγκα. Σέ συμφέρει;

Ὁ Κορράδος κατ' ἀρχὰς ἠπόρηρεν ὀλίγον· ἀλλὰ περιχαρὴς γενόμενος διότι εἶδεν ἑαυτὸν κάτοχον τασούτου ἀργυρίου, ἐδέχθη τὴν συμφωνίαν. Ὅτῳ παρήρχετο ὁ καιρὸς, τότε οἰκονομικώτερος ἐγίνετο· ὁ Μαρβέλιος τὸν ἐπετῆρει ἀκαταπαύστως, τὸν συνεβούλευεν, ἤκουε τὰς παρατηρήσεις του. Ὁ Κορράδος ἔζη γλίσχρος ὡς φυλάργυρος, ἀλλὰ ἐλευθέρως ὡς πρίγκηψ ὁσάκις προσέκειτο νὰ φανῇ χρήσιμος. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὸν ἐπερίσσευσαν 400 φράγκα, τὰ ὅποια τὰ ἔβαλεν εἰς τόκον. Ἐλαβε δὲ πάλιν 1000 φράγκα.

Τοιοῦτοτρόπως παρήλθεν ὁ καιρὸς μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τοῦ Κορράδου. Ὁ Μαρβέλιος τότε, ἀποφασίσας νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸ πανεπιστήμιον, κῆρυξε τὴν σύνταξίν του, καὶ,

— α Ὑἱέ μου, τὸν εἶπε· συνείθισε τὸ σῶμά σου νὰ ζῇ μὲ ὀλίγα, ἀλλὰ μὴ τὸ στερῇς ποτέ τῶν ἀναγκαίων. Καλὸς τεχνίτης ἀνευ καλοῦ ἐργαλείου δὲν γίνεται. Ἐργαλεῖον εἶναι τὸ σῶμα· ὁ δὲ τεχνίτης, πνεῦμα ὑγιές· τελειοποίησον λοιπὸν τὸ σῶμά σου. Ὁ βίος εἶναι βραχύς καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ παιδευτήριον· παίδευσον λοιπὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὰ αἰσθήματά σου. Ἐπὶ τί ἡ παιδευτικὴ αὕτη θέλει μᾶς χρησιμεύσει; Θέλομεν τὸ μαθεῖ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, εἰς ἣν ὁ πατήρ ἡμῶν μᾶς προσκαλεῖ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου ἀνωτέρου. Διὰ τὰ τρία ἔτη τῆς πανεπιστημιακῆς σπουδῆς σου σὲ προσδιορίζω ποσὸν λόγου ἄξιον δαπάνησέ το ὁλόκληρον· φοίτησον εἰς τὸν κόσμον, σπούδασον καὶ αὐτοὺς τοὺς πονηροὺς, εἶναι καλὸν νὰ τοὺς γνωρίζῃς ὁ ἄνθρωπος. Ἔστιαι ἀσθενής; θέλεις ὑποκύψει; Ἔστιαι ἰσχυρός; θέλεις ἀνισταθῇ. Μετὰ τὰ τρία αὐτὰ ἔτη, φρόντισε νὰ κερδήσῃς ὁ ἴδιος τὸν ἄρτον σου, δὲν θέλω σέ δώσει πλέον τίποτε.

» Εἶμαι πλούσιος, διότι πλούσιος λέγεται ὁ ἔχων πολὺ ἀργύριον, ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. Μαρβέλιος, ἀλλὰ ὁ πλούτος καθ' ἑαυτὸν δὲν ἔχει πολλὰ δι' ἐμὲ θελήτρια, διότι δὲν μὲ χρησιμεύει· τὸ κατ' ἐμὲ εἴμπορῶ νὰ ζήτῳ μὲ τόσον ὀλίγα μὲ ὅσα καὶ οἱ ὑπηρεταί μου. Ἔστι τί λοιπὸν μὲ χρησιμεύει τὸ ἀργύριον; Ὅ,τι μὲ εὐχαριστεῖ, εἶναι ὅτι ἐκέρδησα ὅσα ἔχω ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου μου καὶ μὲ τιμιότητα ἀμώμητον. Ἡ περὶ μου δὲν ἐκτῆθη δι' αἱμάτων καὶ δακρύων, ἀλλὰ μόνον διὰ κόπων· αὕτη εἶναι ἡ μεγαλητέρα τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς εὐφροσύνη. Μία μόνον ὑπάρχει ἀνάγκη εἰς τε τὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν, ἡ ἀρετή.

Όλα τάλλα, φιλοδοξία, έρως, φιλοχρηματία, φιλαρχία, φθόνος, μίσος, όλα είναι τρέλα. Πρόξεε καλά εις τούτο, Κορράδε· ή σταθερότης εις τας μικράς και εις τας μεγάλας περιστάσεις, ιδού ή αληθής σύ- νεσις. Μή περιφρονής τὰ μικρά πράγματα ως ευτελή· Ο θεός ουδέν ευτελές έποίησεν· ο κόκκος τής άμμου και ο σκώληξ έχουσι και αυτά τὸ μεγαλειόν των.

» Σε άνέθρεψεν καλώς· ήτο φυτὸν άγριον, αλλ' ευρωστον. 'Ιδού ού εικοσαέτης εν ταύτῃ μαλιστα τῇ ηλικίᾳ τὸ κτήνος παλαίει πρὸς τὸν άγγελον· προσπά- θησε νά κατισχύσῃ εν σοί ο άγγελος. Ο άνθρωπος πρέπει ν' ανατρέφεται κατ' αρχάς ως φυτὸν, έπειτα ως κτήνος, και μετὰ ταυτα ως άγγελος, και πολλοί έμειναν δι' ὅλης των τῆς ζωῆς ουδέν άλλο ἢ κτήνος καλῶς γεγυμνασμένον.

» Αλλά και τὸ κτηνώδες ἡμῶν μέρος δέν είναι άξιον περιφρονήσεως, διότι ὅταν τούτο έχῃ καλῶς, πολλάκις ελάχιστον περιστατικόν άρκεῖ εις ευδύωσιν τοῦ ανθρώπου. 'Ιδού ἐγώ, ευτύχιστα διότι εμαίνα νά ρίπτω.

» Δέν με πιστεύεις ἴσως· και ὁμως τίποτε δέν εἶναι αληθέστατον. Εικοσαέτης ὦν, ἤξευρα νά αναγι- νώσκω, νά γράφω, νά αριθμῶ, αλλα τίποτε περισσό- τερον. Ο πατήρ μου ήτον πτωχός χειροτέχνης και δέν ἤξευρε τί νά με κάμῃ στερούμενος χρημάτων, διότι τὰ χρήματα είναι τὸ πᾶν εις τὸν κόσμον τοῦ- τον· βραδύτερον τὸ ενόησα.

» Εἶχα ένα σύντροπον νέον επίσης, καλούμενον 'Αλβέρτον. Εἴμεθα δέ και οἱ δύο άκατάστατοι και ανάγωγοι· τὰ φορέματά μας, σπχνίως ανακινιζόμε- να, ήσαν βυπαρά και σχισμένα· οἱ γονεῖς μου μ' έτι- μῶρουν δι' ὅλα αυτά, αλλα παρελθούτης τῆς οδύνης, υπέκυπτον εις τὰ αυτά.

» Μίαν ἡμέραν εκαθήμεθα οἱ δύο εις κηπὸν τινα, τὸν ὁποῖον εἶχομεν εὔρει ανοικτόν· συνωμιλοῦμεν δέ περὶ τοῦ τί έκαστος ἡμῶν επεθύμει νά γίνῃ, και ἐγώ μὲν ἤθελα νά γίνω υποστράτηγος, ο δέ 'Αλβέρτος αρ- χιστράτηγος.

» — Δέν θά γίνετε ποτέ τίποτε, μάς εἶπε γέρων- τις, καλῶς ενδεδυμένος, ὅστις εκαθητο ὀπισθεν ἡμῶν και ἤκουτε τὴν ὁμιλίαν μας.

» — Διατί ὅχι; ἐρώτησεν ο 'Αλβέρτος, ἀροῦ ε- πέρασεν ἡ πρώτη άπορία του.

» — Διότι εἴθε μὲν τέκνα αγαθῶν ανθρώπων, εννοῶ τούτο ἀπὸ τὰ φορέματά σας, αλλ' ἐγεννήθητε διὰ νά μείνετε επαῖται· πῶς άλλως ἠθέλετε ὑπο- φέρετε τρύπας εις τοὺς άγκῶνάς σας.

» Και λαβὼν έκαστον ἡμῶν ἀπὸ τὸν βραχιόνα, ε- βαλε τὰ δάκτυλά του εις τὰς τρύπας τὰς ὁποίας εἶ- χαμεν. Εγώ εντράπην, και ο 'Αλβέρτος επίσης.

» — Εἰάν δέν ἤξεύρετε νά ράπτετε, ανέλαβεν ο γέρων, : διατί δέν μαυθάνετε; Εἰς τὴν αρχὴν δύο βε- λονιαὶ ἤθελον επισκευάσαι τὸ ενδύμα σας· τώρα είναι εξώρας, και ιδού ὑμεῖς ὁμοιάζοντες επαῖτας. 'Ρακεν- δύται δέ ὄντες, θέλετε νά γίνετε στρατηγοί, και αρ- χιστράτηγοι! Κλείσατε πρῶτον τὰς τρύπας τῶν χει- ρίδων σας, και έπειτα ονειρευθητε μεγαλεία.

» Κατητρυμένοι αμφοτέρωι μέχρι βάθους καρδίας,

απήλθομεν χωρὶς νά εἰπῶμεν λέξιν. Το κατ' ἐμέ, έστρεψα τοσοῦτον τὸν άγκῶνα τῆς χειρίδος μου, ὡς τε ἡ τρύπα ἤλθεν εις τὸ έτω μέρος, και οὐδεὶς ἠδύνατο νά τὴν παρατηρήσῃ. Εμαθα δέ νά ράπτω ἀπὸ τὴν μητέρα μου, παίζων· διότι δέν ἤθελα νά τὴν εἰπῶ πόθεν επεθύμητα νά διδαχθῶ τῇ τέχνῃ αὐτῇ. Εχ- τοτε, ἅμα εδλεπα κάμειαν ραφὴν τοῦ ενδύματός μου νά ανοίγῃ, αμέτῳς τὴν διώρθωνά· και τοιοιυτοτρόπως ἀπὸθεν επιμελής εις τὰ ενδύματά μου. Μετ' ὀλίγον ἀηδίασα και τὴν ακαθαρσίαν αὐτῶν, και ἐγίνα καθα- ρος. Ἡμην δέ ευχαριστημένος και ἐλεγον κατ' ἐ- μαυτὸν· « ο γέρων ἐκεῖνος εἶχε δίκαιον με δύο βε- λονιας διορθῶνεται τὸ ενδύμα· με ὀλίγην άσβεστον λευ- καίνεται· ἡ οἰκία με ὀλίγον ὕδωρ σθέννυται ἡ αρχο- μένη πυρκαϊά· εν λεπτόν παράγει τάλληρα· εις κόκκος αποθαίνει δένδρον μέγα, κύριος οἶδε πῶς!...

» Ο 'Αλβέρτος δέν ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τοῦ γέροντος, και τὸ μετενόησεν. Εμπορος βακοπώλης, έχων χρείαν νέου ἡξέυροντος νά αριθμῇ και νά κρα- τῇ κατὰστιχα, μάς εδοκίμασε και τοὺς δύο, και επροτίμησεν ἐμέ. Τὸ φόρεμά μου ήτο παλαιόν, αλλα καθαρόν και σῶον, ἐνῷ ο 'Αλβέρτος, και τρι φέρων φόρεμα καινούριον, εδεικνυσε τὴν νωθρότητά του. Ο αὐθέντης μου με εἶπε· « μένος ὅστις ἡξέυρει νά οἰ- κονομῇ ὅ,τι έχει εἰμπορεῖ νά γίνῃ έμπορος. » Οἱ λό- γοι οὗτοι με ενθύμησαν τὸν γέροντα. Μετ' ὀλίγον πα- ρετήρησα ὅτι πολλάς εἶχα ακόμη νά εμβαλώσω τρύ- πας εις τὰς γνώσεις μου και εις τὰς ὀρεξεις μου. Με δύο βελονιας διορθῶνεται τὰ πάντα εν ριπῇ ὀρθηλμεῦ, χωρὶς πολὺν κόπον· φυλαχθητε μόνον νά μὴν ἀρήσετε τὴν τρύπαν νά μεγαλώσῃ· διότι τότε τὸ μὲν ενδύμα έχει χρείαν ράπτου, ἡ δέ υγεία ιατροῦ, ἡ δέ ἠθική, δικαστικῆς τιμωρίας. Τίποτε δέν είναι μικρόν ἢ αδιά- σκον οὔτε ὡς πρὸς τὸ καλόν, οὔτε ὡς πρὸς τὸ κα- κόν· ο σρονῶν τὸ εναντίον, δέν γνωρίζει οὔτε εαυτὸν, οὔτε τὸν κόσμον. Εἶχε και ο αὐθέντης μου μίαν κα- κὴν τρύπαν εις τὸν άγκῶνά του. Ἡτο παράλογος, ὀργίλος, δισπότης, ιδιοβρύθμος. Τούτο μ' επροξένει πολλάκις άγανάκτησιν. Ἡθέλησα κατ' αρχάς νά τὸν σωφρονίσω, αὐτός δέ ὠργίσθη ἐτι μᾶλλον· « Αἶ, Αἶ! εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ιδού ἐγώ κινδυνεύω νά πάθω δευ- τέρην εις τὸν άγκῶνά μου τρύπαν, αν καταντήσω ὀργίλος και ανυπόμουνος καθὼς ο αὐθέντης μου! Εχ- τοτε ἀρῃσα τὸν αὐθέντην μου νά λέγῃ ὅ,τι θέλῃ, πε- ριοριζόμενος εις τὸ νά πράττω συνετῶς. Και οὕτως ἤρῳχασα.

» Ἀμα δ' ελαβον ὀλίγην πείραν, μετέβαλα κύριον. Επειδὴ ἤμην συνειθισμένος νά ζῶ μετρίως και νά αρ- κῶμαι εις ὀλίγα, αἱ ὑπερσῖαι δέν με εἵλειπον. Ἀπο- ρεύγων επιμελῶς τὰς τρύπας τοῦ άγκῶνος και προς- ποιούμενος ὅτι δέν βλέπω τὰς τῶν άλλων, εζων εν εἰρήνῃ με ὅλον τὸν κόσμον. Εκ τούτου εἶχον αδια- λείπτως φίλους, βοήθειαν, πίστιν, εργασίαν. Ο θεός με εδωκε τὴν εὐλογίαν του. Εν τῷ καλῶς πράττειν και τῷ καλῶς σκέπτεσθαι περιέχεται πᾶσα ἡ ἠθική, καθὼς εν τῷ καρῷ περιλαμβάνεται τὸ σπέρμα δέν- δρου πελωρίου.

» Τοιοιυτοτρόπως συνεκροτήθη ἡ περιουσία μου και

τότε είπα εἰς ἐμὲ αὐτόν· « Τὸ εἰκοστὸν τοῦ ἀργυρίου τούτου μὲ εἶναι μόλις ἀναγκαῖον· δαπανῶν τὸ ὑπόλοιπον, εἰμπορῶ νὰ θαμβώσω τὸν κόσμον ὅλον. Ἀλλὰ ἴ· δὲν εἶναι τοῦτο τρέλα; Πῶς! τῶρα εἰς τὸ γῆρας μου, θὰ δείξω ὅτι ἔχω τρύπαν εἰς τὸν ἀγκῶνα μου! Ὅχι! βοήθησε τοὺς ὁμοίους σου, ἰδοὺ τί ἔχεις νὰ κάμῃς. Τὸ μεγαλύτερον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον παρέχει ὁ πλοῦτος, μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, εἶναι ὅτι ἀνοίγει εἰς τὸν ἄνθρωπον μέγα σταδίου δραστηριότητος.

• Τώρα, Κορράδε, θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Μάθε νὰ ᾔται δίκαιος· ἐνθυμοῦ ἐνίστητε τοὺς λόγους τοῦ γέροντος ἐκείνου· φυλάξου ἀπὸ τὴν πρώτην τοῦ ἀγκῶνος τρύπαν· μὴν κάμνῃς ὅ,τι ὁ συντροφός μου Ἀλβέρτος, διότι αὐτὸς κατήντησε νὰ γίνῃ στρατιώτης καὶ νὰ σκοτωθῇ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. »

Ὁ Κορράδος ὑπῆγε λοιπὸν εἰς Γοττίγγην καὶ ἐσπούδασεν ἐκεῖ τὸ δίκαιον μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, μὴ ἀποφεύγων ὁμῶς συγχρόνως τὰς συναναστροφὰς καὶ τὰς διασκέδασεις· οἰκονόμει δὲ τὰ χρήματα του, ὅτι εἶχε μέγα σκοπὸν εἰς τὸν νοῦν του, ἐμελέτα νὰ περιηγηθῇ τὴν Εὐρώπην. Ὁ Κ. Μαρβέλιος τὸν προέτρεπεν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ᾔθελε νὰ τὸν δώσῃ ὁδολόν. Ὁ Κορράδος ἠγωνίζετο παντὶ σθένει νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιον ἐκείνο, τὸ ὁποῖον ἐφάνη ἅπαξ ἀρεστον εἰς τὸν εὐεργέτην του. Ἀλλὰ διὰ νὰ ταξειδεύσῃ τις ἔχει ἀνάγκην χρημάτων, ὁ δὲ Κορράδος ἀπεφασισεν ἀμέσως τί πρέπει νὰ κάμῃ διὰ νὰ προμηθευθῇ τὰ χρήματα. Ἀμα ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς νομικῆς, ἐπεχείρησε νὰ μάθῃ παρὰ τινι λεπτουργῷ, τὴν τέχνην του, ἐρρίκανισεν, ἐσχίσεν, ἐπρίονεσεν, ἐστίλβωσε κτλ. Ὁφελήθη πολὺ ἀπὸ τὴν φιλοκαλίαν του καὶ ἀπὸ τὴν γνῶσιν τὴν ὁποίαν εἶχε τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς χημείας. Εἰς ἐννέα μῆνας, ἀπέκτησε πλείστην ἐπιτηδεύτητα καὶ ἐντὸς μικροῦ ἐξισώθη πρὸς τὸν διδάσκαλον καὶ ἀνεγνωρίσθη λεπτουργός.

Μίαν ἡμέραν ὁ Κ. Μαρβέλιος, ἐπανελθὼν οἶκαδε ἀπὸ τοῦ συνήθους περιπάτου του, ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρόν του καὶ ἐβύριζεν. Ἐργάτης δὲ ξένος, φέρων εἰς τὴν ράχιν του ὀδοπορικὸν σάκκον, διήρχετο ἐκεῖνην τὴν στιγμήν, τὸν ἐχαιρέτισε καὶ κρατῶν τὸν πῆλον εἰς τὴν χεῖρα, ἐσταθῇ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν. Ὁ Κ. Μαρβέλιος τὸν ἐρρίψεν ἐν φράγκον, ὁ δὲ ἐργάτης τὸν εὐχαρίστησεν, ἔβαλε τὸ νόμισμα εἰς τὸν κολπον του, καὶ, ζητήσας νὰ ὁμιλήτῃ κατ' ἰδίαν τὸν Κ. Μαρβέλιον, προσεκλήθη νὰ εἰσελθῇ.

Ὁ ἐργάτης τὸν εἶπε πολλὰ προσκυνήματα ἐκ μέρους τοῦ Κορράδου, ὥστε ὁ Μαρβέλιος ὑπερευχαρίστηθη, διότι πρὸ ἐννέα μηνῶν δὲν εἶχε λάβει κάμμιναν εἰδοσιν περὶ τοῦ θεοῦ ἐκείνου παιδός, τὸν ὁποῖον ἠγάπα περισσότερον ἀφ' ὅτι τὸ ἐνόμιζεν. Ἐνῶ δὲ περιχαρῶς παρητήρει τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργάτου.

— Καὶ πῶς, εἶπε· ὁδοπορομῶν ὑπὸ τῆς ἀπορίας, ἴ· δὲν εἶπαι ἐπὶ ὁ Κορράδος. Παίζεις ἄραγε μαζί μου; Τοιαύτη ἄρα εἶναι ἡ διδακτορικὴ σκευὴ σου;

Ὁ δὲ Κορράδος, γελῶν.

— Ὁ διδάκτωρ, ἀπήντησεν, εἶναι κλεισμένος εἰς τὸν σάκκον μου· κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶμαι εἰμὴ λε-

πτουργός περιοδεύων, κερδαίνων τὸν ἄρτον μου καὶ ζῶν λιτῶς. Ἰδοὺ τὸ διδακτορικὸν μου δίπλωμα. Ἰδοὺ καὶ ἡ ἄδεια τοῦ νὰ ματέρχωμαι τὸν λεπτουργόν· ὑπάγω ἤδη εἰς περιοδεῖαν καὶ δὲν ἐπέρασά ἀπὸ ἐδῶ εἰμὴ διὰ νὰ ἴδω ἄλλην μίαν φοράν τὸν ἀγαθὸν πατέρα μου, νὰ τὸν ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν εὐχὴν του.

Αἱ λέξεις αὗται συνεκίνσαν βαθέως τὸν Κ. Μαρβέλιον, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐγέμναν δάκρυα καὶ δὲν ἤδυνάτο νὰ ὁμιλήτῃ.

— Ναι, εἶπεν ἀγκαλιάζων τὸν Κορράδον καὶ σφίγγων αὐτόν εἰς τὴν καρδίαν του· ναι, εἶσαι ὁ υἱός μου, θέλω νὰ ᾔμαι πατήρ σου.

Ὁ Κύριος Μαρβέλιος τὸν ἐκράτησε πολλὰς ἐβδομάδας πλησίον του, καὶ ἐπειτα τὸν ἄφησε νὰ ἐξκολευθῇ τὸν δρόμον του, εὐλογήσας αὐτόν.

— Ἔχεις χρεῖαν χρημάτων; τὸν ἠρώτησεν καθ' ἡν στιγμήν ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ.

— ἔχω ἀκόμη 100 φράγκα, τὸν ἀπήντησεν ὁ Κορράδος· αὐτὰ μόνον εἰμὸς νὰ εἰκονομήσω.

— Ἀρκετὰ εἶναι δι' ἐργάτην ἄνθρωπον, καὶ μὲ τὸ φράγκον τὸ ὅποιον σ' ἔδωκα, ἐπρόσθεσε μεδιῶν, ἰδοὺ ἐπὶ πλοῦτος· ὁ θεὸς μαζί σου! Γράψε με κατὰ τριμηνίαν τί σέ συνέβη, τί εἶδες. Φυλάττου ἀπὸ τὰς τρύπας τοῦ ἀγκῶνος καὶ θελεις ἔχει καλῶς.

Ὁ Κορράδος λοιπὸν ἤρχισε μὲ τὰ 100 φράγκα του τὴν κατὰ τὴν Εὐρώπην περιοδεῖαν αὐτοῦ. Κατ' ἀρχὰς διήλθε τὴν Γερμανίαν, ἐπειτα διέβη τὰς Ἀλπεῖς καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Ρώμην καὶ τὴν Νεάπολιν, διότι ᾔθελε νὰ ἴδῃ τὰ ἐρεῖπια τοῦ ἐκλιπόντος ἐκείνου κόσμου. Μετὰ ταῦτα, ἐπλευσεν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐργάσθη εἰς Λυὼν καὶ εἰς Παρισίους διὰ νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὴν τέχνην του, μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Λονδίον, ὅπου διέμεινεν ἔτος σχεδόν· διέτριψεν ἐπειτα εἰς τινὰς πόλεις τῆς Ὀλλανδίας, παρῆλθεν εἰς Δανίαν, εἶδε τὴν Στοκχόλμην καὶ τὴν Πετρούπολιν καὶ ἐπα- νῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἀμα ἐφθάνεν εἰς πόλιν τινὰ ὅπου εἶχεν ἀξίον τι λόγου νὰ ἴδῃ· ἅμα ὁ κόπος καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ κερδήσῃ χρήματά τινα διὰ τὴν ὀδοπορίαν του, τὸν ὑπεχρέουν νὰ σταθῇ που, ἀμέσως ἀνελάμβανε νὰ ὑπηρετήσῃ παρὰ τινι λεπτουργῷ. Τὴν κυριακὴν, ὁ ἐργάτης μετασχηματιζέτο εἰς σοφόν. Εἴ· ἡ δύο κλασικοὶ συγγραφεῖς τὸν συνώδευσαν εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐκδρομὰς. Ἀμα δὲ κερδήσας ὀλίγα χρήματα, ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του. Οἱ λεπτουργοὶ παρ' οἷς εἰργάζετο, ᾔθελον πολὺ νὰ τὸν κρατήσωσι, διότι πεπαιδευμένοι ἐργάται εὐκῶς δὲν εὐρίσκονται, πάντες δὲ ἠπόρουν διὰ τὰς γνώσεις του. Πολλοὶ δὲ καὶ κόραι λεπτουργῶν ᾔθελον νὰ δεσμεύωσι τὸν παραδόξον αὐτόν ξένον, διότι ὁ Κορράδος ἦτο εὐμορφὸς νέος· οἱ μαῦροι αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἐξήστραπτον ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πυρός, οἱ τρόποι του ἀνῆγγελλον ἄνθρωπον εὐγενῆ· ἡ συνομιλία του ὅχι μόνον μὲ τοὺς κατωτέρους του, ἀλλὰ καὶ μ' ἐκείνους ὅσοι εἶχον ἴσας μὲ αὐτόν αὐτόν γνώσεις, ἦτο ἡδονικὴ, διδακτικὴ καὶ ὑπὸ πάντων ἐθεωρεῖτο ὡς ἀξίος λόγου ἄνθρωπος.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἐτους τῆς ὀδοπορίας

αὐτοῦ, ἐπανεῆλθεν εἰς Β Πρὸς τριετίας οὐδεμίαν εἶχε λάβει εἰδητὴν περὶ Μαρβελίου, ἀν καὶ αὐτὸς ἔγραψε τακτικῶς πρὸς τὸν εὐεργέτην του· ὥστε ἤρχισεν νὰ ἀμφιδάλῃ ἀν ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐξ ἁλόμῃ.

Ὁ Κορράδος ἦτο ὠχρότερος τοῦ θανάτου ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν κατῴκει πάλαι ποτὲ ὁ προστάτης του. Πρόσωπα ξένα τὸν ὑπεδέχθησαν καὶ τὸν ἐπληροφόρησαν, ὅτι ὁ Κ. Μαρβέλιος ἐπώλησε πρὸ καιροῦ τὴν οἰκίαν του καὶ ἀπῆλθε τῆς πόλεως Β . . . Ὅθεν περίλυπος ὁ νέος, ἐπλανήθη ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν. « Ἄν μὲ ἡγάπα ὀλίγον, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἤθελε τοῦλάχιστον μὲ εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης· τῶρα δὲ ἰδοὺ αὐτὸς μακρὰν, καὶ κἀνεὶς δὲν ἡξεύρει νὰ μὲ εἴπῃ ποῦ εἶναι ! »

Φέρων τὸν ὁδοιπορικὸν σάκκον εἰς τὸν ὄμιόν του, ὑπῆλθε νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν λεπτουργῶν· τὴν δ' ἐπιούσαν ἐπορεύθη πρὸς τὸν τραπεζίτην Σμίδιον, διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ εὐεργέτου του.

Ὁ γέρων τραπεζίτης τὸν ἐγνώριζε καὶ τὸν ὑπεδέχθη εὐμενέστατα.

— Δόξα σοι ὁ θεὸς, ἀνέκραξε· σὰς βλέπω τελευταῖον, κύριε διδάκτωρ· ὁ γέρων φίλος μας ἀπῆλθε, καθὼς ἡξεύρετε εἰς Ἰνδικήν· μὲ ἄφησε δὲ δι' ὑμᾶς 200 εἰκοσάφραγκα, τὰ ὅποια ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἀποκατάστασίν σας, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἤθέλετε ἀποφασίσαι νὰ διαμεῖνέτε ὀριστικῶς.

— Εἶναι εἰς τὴν Ἰνδικήν; ἐπανέλαθεν ὁ Κορράδος, καὶ δάκρυα ῥέοντα ἐπὶ τῶν παρειῶν του.

— Καὶ δὲν τὸ ἐγνώριζετε; Ἐδῶ ἔλαβε πολυεθεῖς θλίψεις. Ὁ ἡγεμὼν ἤθελε νὰ τὸν ἀναδείξῃ εὐγενῆ, αὐτὸς δὲ (ἡξεύρετε τὴν ἰδιόρρυθμίαν του) ἀπέχρυσεν τὴν πρότασίν του, λέγων ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἔχει τὴν ἰδιάζουσαν αὐτῷ εὐγενεῖαν καὶ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξευγενισθῇ ὑπ' ἄλλου. Τοῦτο παρεξηγήθη καὶ ἐπροξένησε πολλὰς εἰς τὸν φίλον· μας δυσαρεσκείας, τελευταῖον δὲ καὶ καταδίωξιν. Ὁ ἀγαθὸς Μαρβέλιος ὠνομάσθη ὀχλαγωγός, διότι ἐδέχθη τὴν συναλλαγματοκλήν δημοκόπου τινός· ἡ ὑπόθεσις αὕτη συνεδυάσθη μετὰ τῆς προηγουμένης, ἐνὶ λόγῳ ὁ βίος τοῦ ἀγαθοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ἀπέβη ἀφόρητος. Ἡξεύρετε ὅπως ἦτο εὐπιστός καὶ προσηγής πρὸς πάντας. Τὸν ἐζημίωσαν πολλὰ χρήματα, ἠρθένησεν ὑπὸ τῆς θλίψεως· ἐπεχείρησε νέας κερδοσκοπίας, αἵτινες ἀπέτυχον. Μίαν ἡμέραν ἦλθε καὶ μὲ εἶπεν, ὅτι ἔχων ἔτι εἰς τὴν Ἰνδικήν κεφάλαιον μέγα, ἤθελε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ διαχειρισθῇ ὁ ἴδιος. Μάτην ἐπροςπάθησεν νὰ τὸν ἀποτρέψῃ· ἐπώλησε καὶ ἔδωκεν ὅσα εἶχε ἐδῶ πράγματα, μ' ἐνεχείρισεν μερικὰ χρήματα δι' ὑμᾶς καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐκτοτε παρήλθεν ἤδη ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος.

Ὁ Κορράδος κατεταράχθη ἀπὸ τὴν διήγησιν ταύτην· ἂν ἡξεύρειν εἰς ποῖον μέρος τῆς Ἰνδικῆς ἠδύνατο νὰ τὸν εὕρῃ, ἤθελεν ἀναχωρῆσαι ἀμέσως.

Ὁ Κ. Σμίδιος ἤθελεν ἴσως ἐναντιωθῇ εἰς τοῦτο· τὸν παρεκάλεσε δὲ νὰ καταλύσῃ παρ' αὐτῷ μεχρινοῦ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτικοῦ. Ὁ Κορράδος εἶχε σκοπὸν νὰ συστήσῃ λεπτουργικὸν κατάστημα, ἀλλ' ὁ Κ.

Σμίδιος τὸν ἀπέτρεψε, συμβουλεύσας αὐτῷ νὰ γίνῃ δικηγόρος, καθὼς δυνάμενος νὰ ἀποδῇ οὕτω χρησιμώτερος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα, ὁ Κ. Σμίδιος, εἰσλθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κορράδου κρατῶν, περιχαρῆς, ἔγραφον εἰς χεῖράς του.

— Φίλε μου, τὸν εἶπεν, ἔλα νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν Κ. Βαλλενρόθην· ὁ κύριος αὐτός, ἔχων ὑποστατικὸν μέγα, ζητεῖ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ ἐν αὐτῷ δικαστήν. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι καταλληλοτάτη διὰ σέ, ἔχει 6000 φράγκων μισθόν, κατάλυμα, φωτισμόν, θέρμανσιν καὶ πιθανώτατα πολλὰ τυχερά. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι φίλος μου. Τί ἄλλο θέλεις; Σὲ συμφέρει.

Ὁ Κορράδος ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Ὅχι; . . . Ἐλα, ἔλα μαζί μου, Κύριε διδάκτωρ, ἐξηκολούθησεν ὁ Σμίδιος· ἄφες με νὰ ἀναπληρώσω ὡς πρὸς σέ τὸν Κ. Μαρβέλιον· ἡ θέσις εἶναι ἀρίστη διὰ σέ.

Ὁ Κορράδος ἀνέβη εἰς τὸ ὄχημα πλησίον του καὶ ὑπῆγον μαζί εἰς τὸν Κ. Βαλλενρόθην, ἄνθρωπον ἡλικιωμένον, ἀπρὸςποίητον καὶ προσηγέστατον.

— Δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίζω, εἶπε πρὸς τὸν Κορράδον· ἀλλ' ἀρκεῖ ὅτι σὰς συνιστᾷ ὁ φίλος μου Σμίδιος, διὰ νὰ σὰς προτιμήσω παντός ἄλλου. Πρέπει ὅμως νὰ σὰς δώσω πληροφορίας τινάς. Ἐγὼ ἀπέρχομαι εἰς Παρισίους, ὅπου θέλω διαμείναι πιθανώτατα πολλὰ ἔτη. Ἀναθέτω λοιπὸν εἰς ὑμᾶς τὰ κτήματά μου καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς διαχείρισιν τῆς δικαιοσύνης· θέλετε δὲ οὐ μόνον ἐκπληρᾷ τὰ τοῦ δικαστοῦ ἔργα, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ αὐτὸν ἀντιπροσωπεύει. Θέλετε ἔχει ὅλην τῶν κτημάτων μου τὴν διοίκησιν καὶ, τὸ οὐσιωδέστερον δι' ἐμὲ, θέλετε φροντίσαι νὰ καταστήσῃτε ἀνθρώπους τοὺς χωρικοὺς μου, οἱ ὅποιοι κατὰ δυστυχίαν εἶναι ἀμαθεῖς, πένητες, θάρβαιοι, ἀληθῆς κτήνη. Δὲν περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά μου εἰμὴ πρὸ ἐνός ἔτους καὶ δὲν ἔλαβον ἔτι καιρὸν νὰ μὲ δυσαρεστήσωσιν. Ἐνὶ λόγῳ, θέλετε ἐπιμεληθῇ ἅπαντα τὰ συμφέροντά μου, πέμποντες κατ' ἔτος τὰ εἰσοδήματά μου καὶ τοὺς λογαριασμοὺς σας εἰς τὸν Κ. Σμίδιον, ὅστις θέλει μὲ τὰ διαβιβάζει.

Ὁ Κορράδος ἠθέλησε νὰ προτείνῃ τὴν περὶ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν ἀμάθειάν του· ἀλλὰ ματαίως ἐμετριοφρόνησεν· οἱ δύο γέροντες ἐπέμειναν μὲ πολλὴν ἀγαθότητα. Ὁ Κορράδος τότε εἶπεν ὅτι ὁ μισθὸς εἶναι μικρὸς ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποίαν προέκειτο νὰ ἀναλάβῃ. Ὁ Κ. Βαλλενρόθης, σταθερὸς εἰς τὰς ἰδέας του, ἐξυμνῶν τὴν ἱκανότητά του καὶ παρακαλῶν αὐτὸν νὰ δεχθῇ, ἐδιπλασίασε τελευταῖον τὰς 6000 φράγκων. Ὁ Κορράδος ἦτο ἐκπεπληγμένος ἅμα καὶ εὐχαριστημένος.

— Ἀλλὰ, ἔλεγε, Πόθεν ἡξιώθην τῆς ἀπεριόριστου ταύτης ἐμπιστοσύνης;

Ὁ Κ. Βαλλενρόθης, δεικνύων τὸν Κ. Σμίδιον.

— Ἡ καρδιά τοῦ ἐξαιρέτου τούτου ἀνδρός, εἶπε, ἔχει ἡ ἐδική μου εἶναι μία.

Συνετάχθη λοιπὸν συμβόλαιον, καθ' ὅλην τὴν τάξιν, εἰς τὸ ὅποιον ὁ Κ. Βαλλενρόθης προσέθηκεν ὅσον τινὰ θεωρούμενον παρ' αὐτοῦ οὐσιωδέστατον.

— Τὰ πάντα, εἶπε, θέλουν εἶσθαι ὑποταγμένα εἰς τὰς διαταγὰς σας, ἐκτός μιᾶς καὶ μόνης κυρίας, τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ πολὺ, ἢ καὶ μόλις τὴν γνωρίζω. Εἶχα μεγάλας ὑποχρεώσεις πρὸς τὸν ἀποθανόντα σύζυγόν της, τὸν ἀγαθὸν ἐρημέριον Βαλτέρον. Περιουσίαν δὲν ἔχει καὶ ζῇ ἀπὸ μικρᾶς συντάξεως εἰς τὸ κτῆμά μου; ὅπου τὴν ἐδῶκα, ἐφ' ὅρου ζωῆς, τροφὴν καὶ κατοικίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Θέλετε ζῆσε ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετ' αὐτῆς; εἶναι δὲ ἀγαθωτάτη καὶ ἐλπίζω ὅτι θέλετε περάσει ἐν εἰρήνῃ μαζί.

Ὁ Κορράδος δὲν εἶχε τί ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὴν αἵρεσιν ταύτην, καὶ εἰμποροῦμεν μάλιστα νὰ εἴπωμεν, ὅτι εὐχαριστήθη, διότι ἐμελλε νὰ εὕρῃ εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκείνην γυναῖκα δυναμένην νὰ περιποιηθῇ αὐτὸν ὅσον αἱ γυναῖκες μόνον ἠξέουσιν νὰ περιποιηθῶσιν.

Αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐβδομάδα, ὁ Κ. Βαλλενρόθης καὶ ὁ Κορράδος ὑπῆγαν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτῆμα, ὅπου ὁ πρῶτος ἐγκαθίδρυσε τὸν ἐπίτροπόν του ἐπισήμως. Δὲν ἔμεινε δὲ ἐκεῖ εἰμὴ μίαν ἡμέραν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀμέσως, καταλιπὼν τὸν νέον δικαστὴν μετὰ τῆς Κ. Βαλτέρου.

Ὁ οἶκος τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος ἦτο καλῶς τοποθετημένος ἐν μέσῳ κήπου, ἐπὶ λόφου ὑψουμένου ὑπεράνω τοῦ ἄλλου χωρίου· οἱ σταῦλοι, αἱ ἀποθήκαι καὶ μεγάλη αὐλὴ ἐσχημάτιζον τετράγωνον ἱσόπλευρον· βαθεῖα δὲ ἐπεκράτει εἰς ὅλα τὰς καὶ ὁ οἶκος ἦτο καθαρώτατος. Δωμάτια ὠραῖα, ἀπλᾶ, ἀλλὰ φιλοκαλῶς κεκοσμημένα προσδιωρίσθησαν εἰς κατοικίαν τοῦ Κ. Δικαστοῦ. Πᾶσα δὲ πρόνοια ἐλήφθη περὶ τὴν διακόσμησιν αὐτῶν· εἶχον βιβλιοθήκην, κλειδοκύμβαλον, ἵχνος κονιορτοῦ δὲν ἐφαίνετο ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ πατώματα ἐστίλβον. Ἡ Κ. Βαλτέρου εἶχε διαθέσει ὅσον ἐνδέχεται εὐαρέστως τὴν οἰκίαν, τὸν κήπον καὶ τὸ ἀφουλάκιον.

Ἦτο δὲ γυνὴ ζωηρὰ καὶ ἐμβριθὴς συγχρόνως, τεσσαρακοντοῦτις περίπου, ἔχουσα τὴν παιδείαν της· ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου της καὶ τὸ θλιβερόν ὅπως οὖν βλέμμα της, ἐνέφαινον, ὅτι ἐδοκίμασε τὰς πικρίας τοῦ βίου. Ἐνώπιόν της αὐδαῖς ἐφαίνετο ξένος. Ἐκ πρώτης ἀρετηρίας, ὁ Κορράδος ἔζησε μετ' αὐτῆς ὡς ἀντὶ τὴν ἐγνώριζε πρὸ χρόνων. Τὸν ἐδείξε τὴν οἰκίαν, τὰ περίχωρα, τὸν ἐδίδασκε τὰ καθήκοντα τῶν διαφόρων ὑπηρετῶν, ἐνὶ λόγῳ, τὸν ἐμύησεν εἰς ὅλα ὅσα ἔπρεπε νὰ μάθῃ.

« Εὐχαρίστως εἰμπορεῖ τις νὰ συζῇ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς » εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Κορράδος ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ δὲν ἐνόησε διατὶ ὁ Κ. Βαλλενρόθης ἐθεώρησε τοσοῦτον αὐσιώδη τὴν αἵρεσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν κατ' ἀρχὰς ὁ νέος μας ἐφοβήθη ὀλίγον.

Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς συνοίκησις εἶναι εὐχάριστος. εἶπε καθ' ἑαυτὸν ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομαδῶν. ἐντὸς τῶν ὁποίων συνειθίσε τὸν νέον αὐτὸν βίον. Ἡ Κ. Βαλτέρου τὸν ἐνέπνεεν εἰλικρινέσι σέβας καὶ ἡ ὥρα καθ' ἣν, πρωὶ καὶ βραδύ, τελειώσας τὰς ὑποθέσεις του, ἤρχετο νὰ καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐθεωρεῖτο εὐτυχὴς ὑπ' αὐτοῦ, διότι τότε μόνον ἔβλεπε τὴν κυρίαν αὐτὴν. Βίς τὴν τράπεζαν παρεχά-

θητο καὶ ὁ Κ. Οἰκονόμος τοῦ κτήματος, ἄνθρωπος ἀγαθός, ἀλλὰ τυπικὸς ὅπως οὖν. Ἐκαστος ἐφιλοτιμεῖτο νὰ φανῇ ὁμιλητικὸς, καὶ ὁ μὲν οἰκονόμος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κτήματος, ὁ δὲ Κορράδος περὶ τῶν ταξειδίων του, ἡ δὲ Κ. Βαλτέρου ἐθελγεν ἀμφοτέρους διὰ τῆς ἰλαρότητος τοῦ πνεύματός της.

Ὁ Κορράδος εὐχαριστεῖτο τότεν ἀπὸ τὴν θέσιν του, ὥστε ἔγραψε, πρὸς τὸν τραπεζίτην Σμίδιον, ἐπιστολὴν ἐκπράζουσαν ζωηρότατα τὴν εὐγνωμοσύνην του. « Δὲν ἐπιθυμῶ, ἔγραψε, νὰ λάβω δι' ὅλης τῆς ζωῆς μου καλῆτέραν τύχην. Εἶμαι εὐτυχέστατος, διότι με ἐδῶκατε ἀπορμὴν νὰ φανῶ χρήσιμος, καὶ θέλω τῷ ὄντι φανῇ τοιοῦτος, ἅμα γνωρίσω καλῶς τὰ καθήκοντά μου. Οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ εἶναι ἄγριοι, καθὼς ἡ φύσις τῆς χώρας, τὴν ὁποίαν κατοικοῦσι. Μὲ πόσῃ εὐχαρίστησιν θέλω τοὺς ἐξημερώσει ὀλίγον! Ἐλπίζω νὰ εὐχαριστήσω κατὰ τοῦτο τὸν Κ. Βαλλενρόθην. »

Ἀλλὰ τὰ ἄνθη γλήγορα μαραίνονται, καὶ ἡ χαρὰ δὲν διέμεινε πολὺν χρόνον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Κορράδου. Ἡ Κ. Βαλτέρου τὸν ἀνῆγγειλεν ὅτι ἔχει κόρη, τῆς ὁποίας περιέμενεν ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἀριξίν. Ἦτο δὲ ἡ κόρη αὕτη εἰς τὴν γείτονα πόλιν, παρὰ τινι συγγενεῖ.

Μίαν ἐσπέραν ὁ Κορράδος ἐπανήρχετο ἀπὸ τοῦ δάσους, ὅπου εἶχεν ἐπιστατήσαι εἰς τινὰς καταμετρήσεις· ὁδεύων, ἀπῆντησεν ὄχημα περιέχον δύο κυρίας, καὶ ἐπανερχόμενον ἀπὸ τοῦ χωρίου εἰς τὴν πόλιν. Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, εὔρε πλησίον τῆς Κ. Βαλτέρου καὶ τοῦ οἰκονόμου, νέαν κόρην δεκαεξ ἑτῶν περίπου, μελαγχρινὴν, ἔχουσαν πρόσωπον εὐφυὲς καὶ βλέμμα θελκτικώτατον. Ὁ Κορράδος ἐπροσκύνησεν εὐλαδῶς, ὡς ἤθελε πράξει ἐνώπιον τῆς θεότητος· ἡ δὲ καλὴ ξένη, ἐρυθριῶσα ὅπως οὖν, τὸν ἀπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν του.

Σὰς συνιπτῶ τὴν κόρην μου Ἰωσηφίναν, εἶπεν ἡ Κ. Βαλτέρου.

Ὁ ἄνθρωπος συνειθίζει τὴν ἀσχημίαν! διατὶ νὰ μὴ συνειθίσῃ τὴν καλλονήν; Ἀλλὰ πολλάκι πατήθον ἐβδομάδες καὶ ὁ Κορράδος δὲν εἶχεν ὅτι συνειθίσῃ τὴν Ἰωσηφίναν, ἥτις ποτὲ δὲν ἦτο ἡ αὐτὴ δύο ἡμέρας κατὰ συνέχειαν, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἐνόμιζες ὅτι μεταβάλλεται. Ὁ Κορράδος ἦτο πρὸς ὅλους τοὺς ἄνθρώπους τῆς οἰκίας φιλόφρων, κοινωνικὸς, καὶ αὐτοὶ ἐπίσης τοιοῦτοι πρὸς αὐτὸν ἐδεικνύοντο· πρὸς δὲ τὴν Ἰωσηφίναν δὲν κατάρθωνε νὰ φερθῇ ὁμοίως. Ἄν καὶ ζῶντες ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἂν καὶ παίζοντες πολλάκις μαζί, ἦσαν ἐπίσης ξένοι πρὸς ἀλλήλους, ὅσον τὴν πρώτην ἐσπέραν. Ὁ Κορράδος συνωμίλει εὐχαρίστως μετ' αὐτῆς, διότι εὕρισκεν ὅτι εἶχε πνεῦμα καὶ ἀφέλειαν συγχρόνως· ὅτι δὲν εἶχε ἀξιώσιν τινὰ, οὔτε προσποίησιν· ἀλλ' ὅταν ἐλάλει μετ' αὐτῆς, ἐνόμιζεν ὅτι τοὺς ἐχώριζε διάστημα ἀνυπέρβατον. Ἡ Ἰωσηφίνα ἐδέχετο πάντα φιλοφρονέστατα, ἀλλὰ πρὸς τὸν Κορράδον εἶχε πάντοτε ὀλεγώτερα νὰ εἴπῃ πράγματα, καὶ τότεν ὀλίγον ἐφαίνετο ἰννοοῦσα τὴν διάκρισιν ταύτην, ὥστε

πολλάκις εξέφραζεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ συνδεθῇ στενωτέρον μετ' αὐτοῦ.

« Ἡ ζωὴ εἶναι ἐδῶ πολλὰ ὀχληρὰ, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Κορράδος· μετενόησα διότι ἐδέχθην τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην. » Δὲν ἐπεθύμει ὅμως καὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἡ Ἰωσηφίνα εἰς τὸ κτήμα ἐκεῖνο, οὐδ' ἤθελε ν' ἀπέλθῃ αὐτὴ ἀπὸ αὐτοῦ.

Ἐφοβεῖτο δὲ τόσῳ μᾶλλον τὴν πληξίν, ὅσῳ ποτὲ δὲν τὴν ἤσθάνθη. Ἦδη τὸ κτήμα ὅλον εἶχε καταστρεφθῇ· καὶ ὁ Κορράδος ἐβαλλεν εἰς πρᾶξιν ὅλα τὰ παραγγέλματα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ἔκτισε σχολεῖον, ἐγκαθίδρυσε τὸν οἰκονόμον· ἤθελε πολὺ νὰ ἀλλάξῃ τὸν ἐφημέριον, εἰς τὴν συνδρομὴν τοῦ ὁποῖου ἤλπιζε κατ' ἀρχάς οὐκ ὀλίγον ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν τῶν χωρικῶν βελτίωσιν· ἀλλ' ὁ καλὸς αὐτὸς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου ἐξεπλήρου τὸ ἔργον του παρὰ πάντας τοὺς κανόνας τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ ἐφρόντιζε περὶ τῶν ὧν καὶ τῶν ἐμβατικῶν τῶν χωρικῶν πολὺ μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Ὄταν ὁ Κορράδος ἠθέλησε νὰ τὸν ἐμιλήσῃ περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς νεολαίας, περὶ τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἀμαθείας τῶν χωρικῶν, ὁ ἐφημέριος ἐνέκρινε μὲν τοὺς λόγους του, ἀλλὰ γελῶν καὶ ὑποστηρίζων τὴν γνώμην του διὰ πολλῶν περὶ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου σαρκασμῶν. Τὴν δὲ ἀκόλουθον κυριακὴν κατηνέχθη βραχδαίως ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος κατὰ τῶν αἰρετικῶν, τῶν ἀναθαπτιστῶν, τῶν ἀθέων, τῶν ἀρειανῶν, ὅσοι ἤθελον νὰ καταστρέψωσι τὴν θρησκείαν ἐκ βάθρων διὰ τῶν καλουμένων παρ' αὐτῶν ἠθικῶν ἀναμορφώσεων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ κτήματος ἐκείνου εἶχαν πολλὴν μὲ τὸν ἐφημέριον αὐτῶν ἀναλογία· ἡ θρησκεία τῶν συνίστατο πολλὸ ὀλιγώτερον εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην ἢ εἰς τὸν ἀπὸ τοῦ διαδόλου φόβον. Περὶ δὲ τὴν οἰκιακὴν καὶ ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, ἤκολούθουν τὰς ἐξεις τῶν κατέρων αὐτῶν, λέγοντες ὅτι ἐκεῖνοι ἦσαν τοῦλάχιστον ἐπίσης ὡς καὶ αὐτοὶ φρόνιμοι· ὅθεν διέμενον ἅπαντες πτωχοί, ζῶντες ἀπὸ γεωμῆλων καὶ φρεατίνου ὕδατος, εἰς οἰκίας δυσώδεις, ἐν μέσῳ κατεσκληρότων βοῶν καὶ παίδων ῥακενδυτῶν· ἀφιλόφρονες καὶ ὀφίλοι πρὸς τοὺς ξένους, ὑποκριταὶ πρὸς τὸν ἐφημέριον αὐτῶν, ἐρποντες ἐνώπιον τῶν κυρίων τῶν, πρὸς ἀλλήλους δὲ φθονεροί, συκοφάνται, ὑπερήφανοι καὶ ψευσταί· τοιαῦτα ἦσαν αἱ ἐξεις τῶν.

Ὁ Κορράδος ἐνόησε μετ' ὀλίγον τὸ ὕψος τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ λάβῃ μὲ τοὺς γενναίους αὐτοὺς ἐφυλάχισέ τινας διὰ τὰ πραχθέντα ὑπ' αὐτῶν ἀμαρτήματα, καὶ ἔκτοτε τοὺς ἐνέπνευσε σωτήριον πρὸς αὐτὸν σέβας.

Ἀμα δὲ γενομένου τούτου, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν τοὺς σκοποὺς του· κατ' ἀρχάς ἠθέλησε νὰ τοὺς καταστήσῃ εὐσχήμους ὅπως οὖν, διότι ὡμοῖαζον ἐπαίτας, τοσοῦτον τὰ ἐνδύματά των ἦσαν καταστρεφθέντα· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐνθυμήθη τὴν ἀνατροφὴν τὴν ὁποῖαν ὁ σεβάσμιος αὐτοῦ θετὸς πατὴρ τὸν εἶχε δώσει, καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀξιολόγου ἐκείνου γέροντος. Εἰς τὸ χωρίον ὑπῆρχε μία μόνον ῥάπτρια, οὐδεμίαν δὲ ἄλλη χωρικὴ ἔξευρε νὰ μεταχειρίζεται ὁ πωσοῦν ἐπιτηδεῖως τὴν βελόνην. Καὶ ὅ,τι ἠγνόουν αἱ

μητέρες, ἐννοεῖται ὅτι αἱ κόραι τῶν δὲν τὸ ἔξευραν καλῆτερον. Ὄταν τὰ καινούρια φορέματά των ἐτρώπων κατὰ πρῶτον, αὐταὶ ἄφιναν τὴν τρύπαν νὰ μεγαλῶνῃ μέχρις οὗ τὸ κακὸν ἀπέβαινεν ἀδιόρθωτον· ὅθεν τὰ φορέματα ἐκεῖνα ἐγήρασκαν πρῶτως. Πρὸς τούτοις ἦσαν ἀκάθαρτοι, καὶ ἡ ἀκαθαροσία των συνεπήγετο ὅλα τὰ αἰσχρὰ αὐτῆς ἐπακόλουθα... τὰ παντὸς εἶδους νοσήματα. Διότι τὰ ῥάκη καλύπτουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς ποταπωτέρας ἐξεις καὶ τὰς ἀθλιωτέρας κακίας, ἀπειροὶ δὲ ἀποτρόπαιαι πράξεις πηγάζουσιν ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἀγκῶνος τρύπας! αἱ ῥητορίαι τοῦ χωρικοῦ ἐφημερίου δὲν ἤρκουν διὰ νὰ ἐκριζώσωσι τὰς κακίας ἐκεῖνας· ἀλλὰ καθὼς εἰς τὰς ἀνωτέρας τῆς κοινωνίας τάξεις αἱ ἀρεταὶ τῶν γυναικῶν πραύουν τὰ ἥθη τῶν ἀνδρῶν, οὕτω καὶ εἰς τὸ χωρίον ἡ ἠθικὴ μεταρρύθμισις ἔπρεπεν ἀπὸ τῶν γυναικῶν νὰ ἀρχίσῃ.

Οὕτω τοῦλάχιστον ἐσκέπτετο ὁ Κορράδος· ἡ πρώτη αὐτοῦ ἰδέα ἦτο νὰ συστήσῃ σχολεῖον ἐργατικὸν τῶν κορασίων, ἀλλὰ ἡ ῥάπτρια, φοβουμένη μήπως χάσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῆς, δὲν ἠθέλησε νὰ διδάξῃ τὴν τέχνην τῆς. Ἡ σύζυγος τοῦ ἐφημερίου, ἀν καὶ ὁ σύζυγός τῆς ἀπένειμε δημοσίᾳ πολλοὺς ἐπαίνους εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. Διακτοῦ, ἐπροφασίσθη ὅτι δὲν ἔχει καιρὸν νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν κορασίων. Τὴν δ' ἐπομένην κυριακὴν οἱ χωρικοὶ ἤκουσαν ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος λόγον δεινότατον κατὰ τῶν ἀθέων, τῶν ἀναθαπτιστῶν, τῶν ἀρειανῶν καὶ ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ αὐτοῦ φυράματος, οἵτινες ἠθέλουν νὰ συστήσωσιν εἰς τὸ χωρίον σχολεῖον ἐργατικόν...

Ὄταν ὁ Γεώργιος ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως, ὁ κύων αὐτοῦ, Ζώπυρος καλούμενος, ἐγερθεὶς ἤλθεν ἡμιῦπνος καὶ κεκοπιπκῶς καὶ ἐστήριξε τὸ ῥύγχος του εἰς τὰ γόνατα τῆς κυρίας του.

Σὲ ἐννοῶ, φίλε μου, εἶπεν αὕτη χαδεύουσα τὸ ὦρατον ἐκεῖνο ζῶον, ἤλθες νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ὅτι ἐφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἀποχωρήσεως. Καλὴν νύκτα, κύριοί μου, εἰς αὐριον τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορίας μας.

Οἱ δὲ φίλοι, ἀσπασθέντες ἀλλήλους, ἐχωρίσθησαν.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον).

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.

ΤΑΟ-ΚΟΥΑΓΚ.

Ὁλος ὁ τύπος τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ἐδημοσίευσεν πρὸ ἐνός ἔτους τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν Νομάρχου τινὸς τῆς Κίνας, πρὸς τοὺς ἐκεῖ προξένους τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

« Σὰς εἰδοποιῶ ὅτι, καθ' ἃ μὲ γράφουσιν ἐκ τῆς Πρωτεύουσας τὴν 14 τῆς πρώτης σελήνης (13 Φεβρ.) ὁ Μεγαλειότατος αὐτοκράτωρ ἀνεχώρησε